

Мельник Юлія Павлівна

Міграційна політика ЄС в контексті військових дій в Україні та світі

УДК 342.721:314.7
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-1.25>

Мельник Юлія Павлівна
кандидат політичних наук,
доцент кафедри міжнародних відносин та права
Національного університету
«Одеська політехніка»
просп. Шевченка, 1, Одеса, Україна
ORCID: 0000-0002-0392-4941

Світові глобалізаційні процеси та стрімкий розвиток науки та техніки, що викликав пришвидшення суспільних комунікацій, не могли не відбитися на процесах імміграції населення на легальних і нелегальних засадах. Звісно, що розвинуті країни світу постійно піддаються напливам мігрантів, біженців і тих осіб, що шукають притулку, та вимушені контролювати їх за допомогою демократично встановлених способів та вироблення політичних принципів та пріоритетів. З однієї сторони політика розвинутих країн піддається тиску з боку міжнародних стандартів та спільноти, а з іншого – вимушених рішень задля блага внутрішніх інтересів.

Мета дослідження полягає в проведенні аналізу основних тенденцій міграційної політики Європейського союзу в контексті подолання викликів міграційних хвиль зумовлених військовими діями в Україні та світі. При проведенні дослідження були використані структурно-функціональний, системний та компаративістський методи, що дало змогу розкрити зазначену мету у повному обсязі.

Було встановлено, що країни члени Європейського Союзу з періоду після Другої світової війни є привабливою зоною для міграції. З самого початку вона мала темпоральний характер та була трудовою. З метою ліквідації нестачі населення та спеціалістів окремих професій, мігрантів в країнах Європейського Союзу стали розглядати як вимушений захід для подолання вказаної проблеми. Сьогодні міграція в країнах Європейського Союзу розглядається з позитивної та негативної сторони, особливої уваги заслуговують питання біженців та нелегальної міграції.

В ході дослідження були проаналізовані основні нормативно-правові акти Європейського Союзу, встановлені загальні тенденції в зміні міграційної політики Європейського Союзу. Встановлено, що міграційна політика Європейського Союзу зазнавала змін на фоні міграційних хвиль, що були викликані військовими діями в світі в різні історичні періоди. Вказане додатково обґрунтовується розбіжностями в політичних поглядах на проблему міграції країн-членів та їх зобов'язаннями щодо надання різноманітної підтримки у тому числі і фінансового характеру.

Ключові слова: міграційна політика, біженці, військові дії, Україна, Європейський Союз.

Постановка проблеми. Зміни у процесах міжнародних відносин та демократизація внутрішньої політики країн світу не могли не відобразитися на суспільному ставленні до міграції як явища, яке безпосередньо стало впливати на формування державної, а іноді і регіональної та світової політики.

Техногенний розвиток, світова глобалізація та інші чисельні фактори ще з початком ХХ століття прямо чи опосередковано впливали на інтенсифікацію міжнародної міграційної політики та вироблення теоретичних критеріїв оцінки її потоків та причин, прогнозування змін в кількісній структурі населення країн світу, впливу мігрантів на їх політичну систему, економіку, соціум, культуру тощо.

Останніми десятиліттями міжнародна міграція стала мати як свої позитивні, так і негативні сторони, перетворюючись іноді на виклик для пошуку балансу задля врегулювання внутрішньої національної ідентичності та політико-економічної рівноваги на тлі забезпечення міжнародно гарантованих прав людини. Міграція почала використовуватися як інструмент агресивної зовнішньої політики в умовах переформування регіональних та світових центрів сили, поряд з інформацією стає додатковою зброєю невійськового характеру.

Аналіз досліджень та публікацій. Міграційна політика ЄС є предметом дослідження вітчизняних та зарубіжних авторів таких як: Алексєєва Т. І., Антонюк Н. В., Білошицький С. В., Заставна О., Кондратюк С., Курилюк Ю. Б., Кушнір Ю., Левандовські К. М., Микієвич М. М., Овчар П. А., Пак Н. А., Родінова Н. Л., Сливки М., Шинкаренко Т. та ін. Але питання міграційної політики Європейського Союзу в контексті російсько-української війни та військових дій в інших частинах світу, шляхи її розвитку та наслідки є дотепер недостатньо висвітлені в сучасній літературі і потребують додаткового дослідження.

Мета та завдання є проведення аналізу основних тенденцій міграційної політики Європейського союзу в контексті подолання викликів міграційних хвиль зумовлених військовими діями в Україні та світі.

Методи дослідження. При проведенні дослідження були використані структурно-функціональний, системний та компаративістський методи, що дало змогу розкрити зазначену мету у повному обсязі.

Виклад основного матеріалу. Для Європейського Союзу міжнародна міграція залишається наріжною темою сьогодення, квінтесенцією якої є багаторічна історія, сформована законодавчо

регламентована міграційна політика та негативні і позитивні практичні наслідки для країн-членів ЄС.

Сучасні автори виокремлюють різні періоди формування міграційних міжнародних потоків та вказують на різні причини. Так, Алексеева Т. І., спираючись на роботи різних авторів виокремлює наступні періоди світової міграції:

– період меркантилізму (приблизно з 1500 до 1800 р.), характеризувався впливом та присутністю європейців в різних країнах;

– індустріальний період (початок XIX ст. – приблизно 20-ті рр. XX ст.), центрами міграції стали країни Європи;

– період постіндустріальної міграції (з середини 1960-х рр. XX століття), зміна міграційних векторів, міграція в країни третього світу, поширення міграції на нові індустріальні країни [10, с. 1,2,4; 1, с. 11].

На вказаних періодах людство стикалося з різними викликами, позитивними та негативними, наслідками міжнародних та внутрішніх міграційних процесів та хвиль. Розробці національних та міжнародних політичних та правових засад передували як міграційне перенавантаження, так і пошук шляхів компенсації власних недоліків та нестач.

Сьогоднішня міграційна політика ЄС почала формуватися в період після другої Світової війни, із переорієнтацією європейських країн від політики міграційних заборон, з причин збереження національної та культурної ідентичності, до політики «відкритих дверей», задля залучення робочої сили і компенсації людських повоєнних втрат.

Згодом, к 80-м рокам минулого сторіччя, самонаростаючий процес міграції почав компенсувати проблеми депопуляції і старіння в країнах-членах ЄС, а інтеграція мігрантів, відстоювання власних культурних та релігійних прав, напряду турбувати корінне населення ЄС та його очолення [15; 9; 2, с. 330–331].

Таким чином, відбувся перехід від «розмиті» політики тимчасової фрагментарної міграції, відсутності єдиної політики щодо інтеграції мігрантів та впровадження відповідних політичних рішень до формування законодавчо конкретизованої політики, як на рівні самого ЄС, так і на рівні його членів.

Аналіз літературних джерел стосовно загроз для ЄС від масової міграції дозволяє виокремити: втрату важелів влади, поширення епідемій і захворювань, «виток мізків» із країн, що розвиваються, загрозу громадянських війн, викликаних можливим розколом країн, деформацію етнодемографічної структури населення, зростання економічної та соціальної напруженості, трансформації існуючої системи міжнародних відносин в ЄС, поширення тероризму, внутрішніх міжетнічних конфліктів, зростання рівня злочинності тощо [3, с. 150–157].

Крім того, останніми роками спостерігається поява наукових робіт, присвячених вико-

ристанню міграції як зброї. Так, К. Грінхил серед інших виокремлює військову міграційну стратегію [8; 3, с. 151], коли міграційний потік може ослабити стратегічних партнерів воюючих сторін, створити реальну загрозу для їх економіки та національної цілісності.

За часів світової історії «міграційні кризи» неодноразово траплялися під час військових дій та повалення режимів: дії СРСР в Афганістані (Іран, Пакистан), війна РФ проти України (країни ЄС), США (внутрішня міграційна криза з Мексикою), вторгнення США в Ірак, спонсорування опозиції в Сирії (міграційна хвиля до країн ЄС), «арабська весна» 2001 р., повалення режиму Муаммара Каддафі (середземноморська міграційна криза), спроба повалення режиму в Білорусі (організація міграційного потоку до Польщі) тощо.

В вказаному контексті вдале подолання проблеми інтеграції мігрантів та допомоги біженцям для ЄС стає глобальним викликом індикації стійкості, цілісності та спроможності Союзу.

Одним із головних аспектів міграційної політики ЄС також є боротьба з нелегальною міграцією, яка включає в себе контроль за кордонами, спільну поліцейську та розвідувальну діяльність і співпрацю з країнами походження та транзиту. ЄС безумовно прагне сприяти легальній міграції, зокрема через розроблення програм щодо робочої міграції, навчання та інших форм легальної міграції.

На законодавче формування основних рис політики ЄС щодо мігрантів пішло не одне десятиліття. Загальноприйнятим початком докорінних змін прийнято вважати підписання в 1997 р. Амстердамської угоди (набула чинності в 1999 р.). Питання міграції, притулку та свободи пересування знайшли своє відображення в її окремій частині. Новелами угоди стало прийняття загальнообов'язкового законодавства з питань міграції для країн-членів союзу. Основною метою стала гармонізація міграційної політики.

В 2004 р. Європейська Рада затвердила Спільні базові принципи політики інтеграції іммігрантів, а вже в 2009 р. Стокгольмська програма прямо торкнулася міграційної політики, але була зосереджена на збереженні домовленостей досягнутих раніше.

Ціла низка документів, які присвячені міграції, були видані Єврокомісією: 2000р. – формування єдиного Європейського простору, 2008 р. – формування принципів міграційної політики ЄС (створення системи правил та процедур на засадах прозорості та ясності, введення засад солідарності, інтеграції іммігрантів, співпраці з третіми країнами, запобігання нелегальній міграції, єдиної візової політики тощо).

Окрім вироблення загальних політичних тенденцій щодо врегулювання внутрішньої та зовнішньої міграції, пріоритетом для ЄС є формування

єдиної системи притулку, правовою основою якої є Женевська конвенція про статус біженців та спільні гуманітарні принципи 1951 р. Мінімальні стандарти з притулку були з'ясовані на рівні чотирьох директив. Були розроблені спільні підходи щодо стандартів надання притулку, забезпечення харчування під час розгляду заяв щодо надання притулку, гарантування прав на єдність сім'ї, по можливості навчання, працевлаштування та охорону здоров'я. Також були встановлені стандарти уразі прийняття втікачів від військових дій.

В 2011 р. була схвалена Директива із форм міжнародного захисту та оновлений Глобальний підхід до міграції та мобільності 2005 р., в 2013 р. переглянута Директива щодо самої процедури надання статусу біженця. Директива в порівнянні із попередніми спростила отримання статусу біженця, визначила терміни із надання доступу до навчання та працевлаштування.

За час свого існування ЄС неодноразово стикався із потужними міграційними хвилями: «Арабська весна» 2001 р, хвиля 2015 р. у зв'язку із подіями в країнах Африки та Близького Сходу, війна в Україні 2022 р. – дотепер (рис. 1).

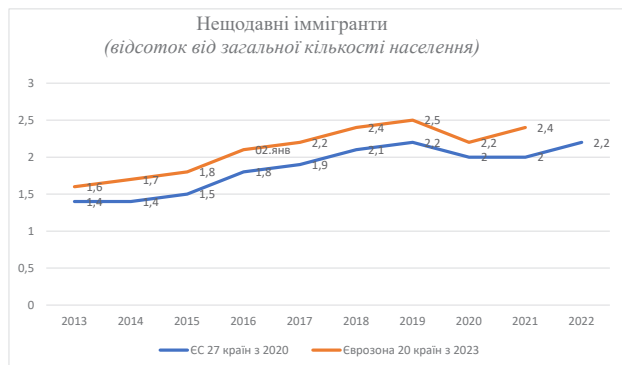

Рис. 1. Нещодавні імігранти (відсоток від загальної кількості населення) [13]

Вказані події стали своєрідним каталізатором для інтенсифікації співробітництва країн Союзу в контексті подолання міграційних викликів.

Так, «ситуація з біженцями на Мальті та в Італії у 2011 р. оголила ситуацію з питанням активації механізму солідарності держав-членів. З резолюції Європейської Ради видно посилення вимог щодо безпечного та законного шляху в'їзду до ЄС для мігрантів» [5, с. 89].

У 2015 р. було ухвалено рішення про посилення присутності ЄС у світі, підкріплене Планом дій щодо боротьби з контрабандою мігрантів на 2015–2020 рр. Відповідно до положення Європейської комісії від 15 березня 2017 р. були внесені зміни до Шенгенського кодексу про кордони 2006 р. Зокрема, був введений обов'язковий регулярний контроль всіх осіб, які перетинають межі Європейського Союзу [4].

Але російсько-українська війна поставила нові виклики перед ЄС, адже Союз зіштовхнувся

з потужнішою міграційною хвилею ніж у 2015 р. (рис. 2, 3).

Рис. 2. Щорічна статистика притулку в країнах ЄС [7]

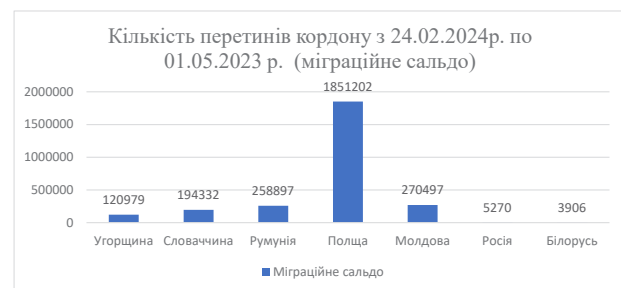

Рис. 3. Кількість перетинів кордону з 24.02.2024 р. до 01.05.2023 р. (міграційне сальдо) [12]

Необхідно відмітити, що за іншими даними, що сформовані за офіційною інформацією країн ЄС, міграційна хвиля з України станом на 31.12.2023 р. складає 5974800 осіб [14].

Після військового вторгнення Росії в Україну 24 лютого 2022 р. ЄС відреагував негайно і продемонстрував дієву солідарність, підтримуючи людей, які потребують допомоги. Вперше у своїй історії ЄС ввів у дію Директиву про тимчасовий захист, яка запроваджує нормативно-правові положення для допомоги у врегулюванні масового прибуття людей. Водночас Європейська комісія негайно розпочала координацію з країнами ЄС для збору інформації про ситуацію на місцях та запобігання торгівлі людьми [11].

Лідери ЄС 20 грудня 2023 р. досягнули угоди щодо нової інтегрованої системи й правил для впорядкування потоків нерегулярних мігрантів та шукачів притулку в межах блоку. Угода покликана розподілити тягар утримання новоприбулих між країнами союзу більш рівномірно і «солідарно». Так званий Пакт щодо міграції та притулку лідери ЄС вже охрестили «проривним» та «історичним» [6].

Сьогоднішня міграційна криза в ЄС може викликати різноманітні наслідки для країн-членів, один з яких – підвищення рівня злочинності. З 18.02.2024 р. у ЄС вводиться система інформації та авторизації з метою запровадження в'їзду тих осіб, які можуть становити загрозу громадському порядку.

Висновки. Міграція в ЄС є складною та багатогранною проблемою, яка впливає на економіку,

суспільство та політику країн-членів. Сьогодні ЄС зазнає різних міграційних потоків, включаючи економічних мігрантів, біженців, а також осіб, що шукають притулок.

Одне із найважчих навантажень в структурі мігрантів для країн-членів складають біженці. ЄС встановлює стандарти щодо захисту прав біженців та заявників на притулок, а також надає фінансову та технічну підтримку країнам, які приймають біженців.

Спільна міграційна політика ЄС часто стикається з внутрішніми розбіжностями між країнами-членами, а також з критикою з боку громадськості та громадських організацій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Алексєєва Т. І. Еволюція міграційних процесів крізь призму теорії міжнародних відносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Випуск 24. частина 1. С. 10.-13. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_1_2019ua/4.pdf (дата звернення: 17.02.2024).

2. Білошицький С. В. Міграційні процеси у провідних країнах ЄС: соціокультурні трансформації та політичні наслідки. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2014. Вип. 4-5. С. 328-340. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzipiend_2014_4-5_23https://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/biloshytskyi_migratsiini.pdf (дата звернення: 17.02.2024).

3. Білошицький С. В. Міжнародна міграція як різновид сучасної зброї: соціокультурний та політичний аспекти. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України*. 2016. Вип. 2. С. 138-156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzipiend_2016_2_10 (дата звернення: 17.02.2024).

4. Курилюк Ю.Б., Родінова Н.Л., Овчар П.А. Проблеми та перспективи міграційної політики ЄС. *Економіка та суспільство*. Випуск № 46 / 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2047/1976> (дата звернення: 17.02.2024).

5. Левандовскі К. М. Тимчасовий захист та статус біженця в контексті української кризи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2022 № 55. С. 88-93. URL: <https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc55/18.pdf> (дата звернення: 17.02.2024).

6. Новий Пакт щодо міграції та притулку запровадить систему розподілу мігрантів серед країн ЄС. *Голос Америки*. 23 грудня 2023. URL: <https://www.holosameryky.com/a/novyi-evropeyskyi-pakt-pro-migratsiyu-ta-prytulok/7409961.html> (дата звернення: 17.02.2024).

7. Annual asylum statistics. Eurostat URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Annual_asylum_statistics (дата звернення: 17.02.2024).

8. Greenhill Kelly M. Strategic Engineered Migration as a Weapon of War. *Civil Wars, Journal Article*. 2008. March. Vol. 10. Is. 1. P. 6–21.

9. Khanna Parag The empire strikes back. *The Guardian*. 2008. 4 February. URL: <https://www.paragkhanna.com/the-empire-strikes-back/> (дата звернення: 17.02.2024).

paragkhanna.com/the-empire-strikes-back/ (дата звернення: 17.02.2024).

10. Massey D. S. Patterns and Processes of International Migration in the 21st Century. University of Pennsylvania. 2003. 42 p.

11. Migration management: Welcoming refugees from Ukraine. Migration and Home Affairs. European Commission. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/migration-management-welcoming-refugees-ukraine_uk (дата звернення: 17.02.2024).

12. Number of Ukrainians and Their Migration Abroad Because of the War – Research by Civil Network OPORA. 05 липня 2023. URL: <https://www.oporaua.org/viyna/kilkist-ukrayintsiv-ta-yikh-migratsiia-za-kordoncherez-viinu-doslidzhennia-gromadianskoyi-merezhi-opora-24791> (дата звернення: 17.02.2024).

13. Recent immigrants by sex, age and citizenship. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_rimgpnga/default/table?lang=en (дата звернення: 17.02.2024).

14. UNHCR. The UN Refugee Agency. Ukraine Refugee Situation. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> (дата звернення: 17.02.2024).

15. Vernet Daniel. Ce que les politiques savent de l'immigration et ne disent pas. *Slate.fr*. 2013. 29 octobre. URL: <http://www.slate.fr/story/79226/politiques-immigration-europe-france-mensonges> (дата звернення: 17.02.2024).

REFERENCES:

1. Aleksieieva, T. I. (2019) Evoliutsiia mihratsiinykh protsesiv kriz pryзму teorii mizhnarodnykh vidnosyn. [The evolution of migration processes through the prism of international relations theory]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Vypusk 24. chastyna 1. S. 10–13. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/24_1_2019ua/4.pdf [In Ukrainian].

2. Biloshytskyi, S. V. (2014) Migrantsiini protsesy u providnykh kranakh YeS: sotsiokulturni transformatsii ta politychni naslidky. [Migration processes in the leading EU countries: socio-cultural transformations and political consequences]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy*. Vyp. 4-5. S. 328-340. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzipiend_2014_4-5_23https://ipend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/biloshytskyi_migratsiini.pdf [In Ukrainian].

3. Biloshytskyi, S. V. (2016) Mizhnarodna mihratsiia yak riznovyd suchasnoi zbroi: sotsiokulturnyi ta politychnyi aspekty. [International migration as a type of modern weapon: sociocultural and political aspects]. *Naukovi zapysky Instytutu politychnykh i etnonatsionalnykh doslidzhen im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy*. Vyp. 2. S. 138-156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzzipiend_2016_2_10 [In Ukrainian].

4. Kuryliuk, Yu.B., Rodinova, N.L., Ovchar, P.A. (2022) Problemy ta perspektyvy mihratsiinoi polityky YeS. [Problems and prospects of EU migration policy]. *Ekonomika ta suspilstvo*. Vypusk № 46. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2047/1976> [In Ukrainian].

5. Levandovski, K. M. (2022) Tymchasovy zakhyst ta status bizhentsia v konteksti ukrainskoi

kryzy. [Temporary protection and refugee status in the context of the Ukrainian crisis]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu*. Ser.: *Yurysprudentsiia*. № 55. S. 88-93. URL: <https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc55/18.pdf> [In Ukrainian].

6. Novyi Pakt shchodo mihratsii ta prytulku zaprovadyt systemu rozpodilu mihrantiv sered krain YeS. [The new Pact on Migration and Asylum will introduce a system of distribution of migrants among EU countries]. *Holos Ameryky*. 23 hrudnia 2023. URL: <https://www.holosameryky.com/a/novyi-evropeiskyi-pakt-pro-migratsiyu-ta-prytulok/7409961.html> [In Ukrainian].

7. Annual asylum statistics. Eurostat URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Annual_asylum_statistics [In English].

8. Greenhill, Kelly M. (2008. March) Strategic Engineered Migration as a Weapon of War. *Civil Wars*, Journal Article. Vol. 10. Is. 1. P. 6–21. [In English].

9. Khanna, Parag. (2008, 4 February) The empire strikes back. *The Guardian*. URL: <https://www.paragkhanna.com/the-empire-strikes-back/> [In English].

10. Massey, D. S. (2003) Patterns and Processes of International Migration in the 21st Century. University of Pennsylvania. 42 p. [In English].

11. Migration management: Welcoming refugees from Ukraine. Migration and Home Affairs. European Commission. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/migration-management/migration-management-welcoming-refugees-ukraine_uk [In English].

12. Number of Ukrainians and Their Migration Abroad Because of the War – Research by Civil Network OPORA. 05 липня 2023. URL: <https://www.oporaua.org/viyna/kilkist-ukrayintsiv-ta-yikh-migratsiia-za-kordoncherez-viinu-doslidzhennia-gromadianskoyi-merezhi-opora-24791> [In English].

13. Recent immigrants by sex, age and citizenship. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/lfst_rimgpnga/default/table?lang=en [In English].

14. UNHCR. The UN Refugee Agency. Ukraine Refugee Situation. URL: <https://data.unhcr.org/en/situations/ukraine> [In English].

15. Vernet, Daniel. (2013. 29 octobre) Ce que les politiques savent de l'immigration et ne disent pas. *Slate.fr*. [What politicians know about immigration and don't say.] URL: <http://www.slate.fr/story/79226/politiques-immigration-europe-france-mensonges> [In French].

EU migration policy in the context of military actions in Ukraine and the world

Melnyk Yuliia Pavlivna

PhD in Law,
Associate Professor at the Department
of International Relations and Law
Odesa Polytechnic National University
Shevchenko Ave., 1, Odesa, Ukraine
ORCID: 0000-0002-0392-4941

World globalization processes and the rapid development of science and technology, which caused the acceleration of public communications, could not but affect the immigration population processes on legal and illegal grounds. Of course, the developed countries of the world are constantly exposed to the influx of migrants, refugees and those seeking asylum, and are forced to control them with the help of democratically established methods and the development of political principles and priorities. On the one hand, the policies of developed countries are subject to pressure from international standards and the community, and on the other – forced decisions for the sake of internal interests.

The purpose of the study is to analyze the main trends of the migration policy of the European Union in the context of overcoming the challenges of migration waves caused by military actions in Ukraine and the world. When conducting the research, structural-functional, systemic and comparative methods were used, which made it possible to reveal the specified goal in full.

It has been established that the member states of the European Union since the period after the Second World War are an attractive area for migration. From the very beginning, it had a temporal character and was labor-related. In order to eliminate the lack of population and specialists of certain professions, migrants in the countries of the European Union began to be considered as a forced measure to overcome the specified problem. Today, migration in the countries of the European Union is considered from a positive and negative side, the issues of refugees and illegal migration deserve special attention.

In the course of the study, the main regulatory legal acts of the European Union were analyzed, and general trends in the change of the migration policy of the European Union were established. It was also found that the migration policy of the European Union underwent changes against the background of migration waves caused by military actions in the world in different historical periods. This is additionally substantiated by differences in political views on the problem of migration of member countries and their obligations to provide various support, including financial support.

Key words: migration policy, refugees, military operations, Ukraine, European Union.